

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Nostra prima conclusio stabilitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

citato, Alarcon tract. 2. d. 2. cap. 3. & 5. Gaspar Hurtado, d. 2. diff. 2. Quarta denique sententia esse posset, creaturas in se specificari quidem cognosci à Deo, scilicet mediis: quia Deo, aliquo prædicato diuino, ut medio præcognito egerit, ut cognoscatur. Non secus ac propositiones non per se notæ, sed ex mediis à nobis illatæ, sua veritate specificant conclusionem, licet medio præcognito, ut eis assentiamur, opus habeant: et hoc extrinsece, aut physice à mediis cognitione conclusionis assensus determinatur in nobis: in Deo autem sit eiusmodi determinatio à cognitione sui ad cognitionem creaturarum metaphysica solum: quia re ipsa utriusque cognitio eadem re ipsa est huius sententia.

CERTAMEN II.

Nostra prima conclusio stabilitur.

1. **D**ico primo: creata obiecta in se specificari nullo latens cognoscuntur: Pro hac conclusione stant, præter proxime citatos, hi omnes, quos recensimus d. 2. q. 5. cert. 2. num. 2. Probatur facile ex dictis ibi: quia ad quantum obiectum specificatum, sine quo non, diuina cognitionis Deus solus est: ergo nequeunt in se specificari cognosci: alioquin & ipsa etiam specificatiua diuina cognitionis essent: ac subinde non adequatum specificatum Deus solus. Probatur Antecedens citato loco ex independentia prædicati cuiusvis diuini ab extrinseco omni, in quous statu, maiore illius necessitate, & constantia essendi, quam reliqua, adhuc possibilia. Ex qua certo inferitur, Dei scientiam totam eis per impossibilia repugnantibus fore. Dices, fore erga seipsum, non circa possibilia. Contra: quia scientia Dei circa possibilia necessaria est, ac non contingens: ergo non distinguitur realiter, virtualiter adhuc, à scientia Dei erga seipsum. Hinc infero primo: ergo tunc re ipsa omnino persisteret scientia Dei erga possibilia secundum omnia intrinseca ipsius scientie: liquidem persisteret scientia Dei erga seipsum, quæ scientia possibilibus realiter, etiam virtualiter est.

2. Si dicas non dari in Deo scientiam possibilibus secundum se, sed solum, ut sunt in Deo d. 5. confutaberis, ubi possibilia secundum se ipsa, nec solum, ut in Deo sunt, ab ipso cognosci ostendimus. Deinde ea solutio Thomistarum est, qui Deo suæ totius scientiæ ad quantum specificatum non negant. Secundo inferitur, deficientem scientiam Dei erga possibilia in ea hypothese repugnantie eorum, scientiam Dei defecturam iure identitatis realis, etiam virtualis, cum illa, quam cum fundamento, adhuc apparenti, inter prædicata Dei communia nemo potest admittere: ego autem etiam inter contingentia, & necessaria, personaliaque, & communia nulloquam admittendam ratio: quare utraque illatio in scientia diuina contingentium, & diuinorum necessariorum fieri optime in nostris principis, & earum vltima, maiore, siue clariore, abluantur potest.

3. Probatur secundo conclusio: quia casu, quo creata omnia deficerent, imo repugnarent, scientia diuina daretur, saltem erga seipsum. Inquit ergo, an aliquid representationis intrinsece diuinæ scientiæ tunc decisset? necne? si decisset aliquid representationis formalis intrinsece Deo possibilibus imperfecta neque omnipotentia de se esset: quare neque scientia diuina; si nihil representationis intrinsece deficeret: ergo eis ablatis, & repugnantibus omnipotentia, & omnipotentia de se, & quoad intrinsecum maneret: quare & creaturarum omnium, si illæ, aut existerent, aut non repugnarent: quemadmodum de omnipotentia philosophamur: ergo creature scientiæ diuinæ circa ipsa exercere & actualis, quoad intrinsecum cognitionis, ac representationis specificatum non sunt: enim scientiam sine suo specificatiuo esse repugnat. Quod autem non esset scientia earum, quoad denominationem, & nostro imperfecto modo cognoscendi nihil præstat, ut de Dei scientia circa creata, prout in se ipsa, & quoad intrinsecum quod vere Dei, ac diuinum est, iudicemus.

4. Probatur tertio conclusio, & confirmatur ratio præcedens: quia scientia Dei actu, & exercite talis (ut de reliquis attributis controu. 1. statuimus) est prædicato diuina infinita esse debet, ac proinde omnipotentia actu, & exercite, seu omnis veri, & cognoscibilis actualis cognitio de se: atqui deficientibus, imo repugnantibus omnibus Deus se cognoscere, essetque absolute scientia diuina actu, & exercite, quoad intrinsecum: ergo infinita, & omnipotentia actu, & exercite creaturarum, quoad intrinsecum sui, à creaturis non specificatur, ut legitime inferebamus nuper. Specificatiuum enim obiectum scientiæ est obiectum, sine quo non, scientia ipsius. Dices non minus debere pendere efficientiam ab obiecto terminatiuo, quod vere, ac non solum denominatiue attingit, quam ab specificatiuo: cum non minus illius, quam huius sit actualis, & exercite representatio: ergo hoc argumentum probat contra hæc statuta; scilicet, creata secundum se non à Deo vere cognosci, & representari: imo, si terminatiue secundum se represententur, ac proinde ab eis pendeat, ut diximus, diuina cognitio, erunt obiecta, sine quibus non, diuinæ cognitionis æque, atque Deus eiusdem cognitionis, ut ad se versatur; quid ergo eis deficiet, ut cognitionis diuinæ erga ipsas, verum ac proprium specificatiuum sint, an solum quod ita eas nolumus nominari?

5. Dico scientiam vniuersum non minus ab aliquo obiecto terminatiuo, quam ab specificatiuo pendere, ut d. 2. q. 5. cert. 2. contra Recentiores Complutenses probauimus, atque in creatis cognitionibus speciatim verum habere antecedens, ac proinde legitimas etiam in eis fortasse consequentias esse, ut obiectum terminatiuum specificatiuum sit, licet non totale; est in diuina scientia in speciali solum ex eo antecedenti inferri debere habere aliquod obiectum, sine quo non, tam terminatiuum, quam specificatiuum: cum, ut constantissime omnium sit, tum ut infinita, utpote diuina, ac subinde omnipotentia est conceptu suo essentiali sit. Ut autem hæc habeat, solum potest habere obiectum, sine quo non, summe necessitatis, atque essentialia sua infinitum: cuiusmodi solus Deus est: ac proinde obiecti terminatiui, sine quo non, seu, quod idem est, specificatiui suæ scientiæ solus Deus rationem habet, habereque potest; uti vidimus. Creaturæ autem terminatiui solum, licet secundum se ea cognitione (quæ aliunde esse omnium, ac subinde earum representationem actu, & exercite habet) actu, & exercite representantur. Quare, licet non denominatiue solum cognoscantur, sicut coloris subiectum, cum is videtur; sed vere, ac secundum se ipsas, est, quia ipsarum representatio, & cognitio diuina, quæ ipsarum etiam, quoad intrinsecum representationis, non magis pendet, quam à substantia, in qua color est, coloris sensatio, inde pure terminatiui, ac non specificatiui, materialisque, & secundarij obiecti rationem respectu diuinæ scientiæ (etiam ut ipsarum representatio quoad intrinsecum totum scientiæ diuinæ rationem habent, ac merito eis nominibus communiter à Doctoribus respectu scientiæ diuinæ compellantur,

CERTAMEN III.

Secunda conclusio statuitur.

1. **D**ico secundo: creata in seipsis absolute à Deo cognoscuntur, tanquam in obiecto formali, & motiuo cognitionis ipsarum. Hæc conclusio videtur esse contra Gasparem Hurtado, Proemio disputationis 2. de scientia, ubi docet, Deo nullum esse obiectum formale motiuum ad aliquid cognoscendum; imo nec nobis, nisi ad assensum fidei. Videtur etiam conclusio hæc primæ nostræ hæcenus statutæ aduersari: idem enim obiectum specificatum formale, & motiuum cognitionis omnibus scire videntur. Ceterum neque ita Gaspari Hurtado aduersari, neque primæ nostræ conclusioni contradicere. Gaspar enim Hurtado scientiam Dei, ut simplex obiecti cui usque apprehensio est, præcise considerabat, cum obiectum formale motiuum illi denegabat: virque iudicij ingenuitate præclarus communem plurimum doctrinam, quæ nobis